

Національна академія наук України
Інститут української мови

ПРОГРАМА
Міжнародної наукової конференції

**СЛОВ'ЯНСЬКІ ДІАЛЕКТИ
В СИНХРОНІЇ ТА ДІАХРОНІЇ**

23 – 24 травня 2019 року

Київ – 2019

Графік роботи конференції

23.05.2019

- 9:00 – 10:00 – реєстрація учасників конференції
(вул. М. Грушевського, 4, VII поверх)
- 10:00 – 13:00 – пленарне засідання
- 13:00 – 14:00 – обідня перерва
- 14:00 – 16:30 – секційні засідання
- 17:00 – 18:30 – круглий стіл (за окремою програмою)

24.05.2019

- 10:00 – 14:30 – секційні засідання
- 14:30 – 15:30 – обідня перерва
- 15:30 – 17:00 – презентація нових видань із діалектології
- 17:00 – 17:30 – підсумкове засідання

Тривалість наукової доповіді на пленарному засіданні – 20 хв.,
на секційних засіданнях – 15 хв.

23 травня, четвер

9:00 – 10:00 – реєстрація учасників конференції
(вул. М. Грушевського, 4, VII поверх)

Відкриття конференції
(VII поверх, конференц-зал)
10:00 – 10:20

Гриценко Павло Юхимович
директор Інституту української мови НАН України,
доктор філологічних наук, професор

Пленарне засідання
(VII поверх, конференц-зал)
10:20 – 13:00

Гриценко Павло Юхимович (Київ)
Слов'янський контекст діалектних явищ: проблеми і виклики

Sierociuk Jerzy (Poznań, Polska)
Językowo-kulturowa wspólnota wsi słowiańskiej
a dokumentacja leksyki gwarowej

Русак Валянціна Паўлаўна (Мінск, Беларусь)
Асаблівасці рэалізацыі ўсходнеславянскага акання:
па матэрыялах “Агульнаславянскага лінгвістычнага атласа”

Толстая Марфа Никитична (Москва, Россия)
К употреблению личных местоимений
в карпатоукраинских говорах

Grochola-Szczepanek Helena (Kraków, Polska)
Język regionalny jako kod niestandardowy
w tworzeniu korpusu elektronicznego

Антропаў Мікалай Паўлавіч (Мінск, Беларусь)
Назвы вясёлкі ў матэрыялах “Агульнаславянскага
лінгвістычнага атласа”: погляд з беларускага боку

Рябець Людмила Віталіївна (Київ)
Діалектний словник: пошуки структури

13:00 – 14:00 – обідня перерва

Секція 1

Актуальні проблеми вивчення структурних рівнів слов'янських діалектів

(VI поверх, конференц-зал)

14:00 – 16:30

Голови засідання – *Г. С. Кобиринка, Т. О. Ястремська*
Секретар – *Д. А. Марєєв*

Ястремська Тетяна Олександрівна (Львів)
Формування словотвірного гнізда: діахронійний аспект

Kobus Justyna (Poznań, Polska)
Studia nad fleksją rzeczownika w gwarach wielkopolskich –
założenia badawcze, charakterystyka badań, wnioski

Тимко-Дітко Оксана (Загреб, Хорватія),
Юсип-Якимович Юлія Василівна (Ужгород)
Рефлекси *dj, *tj у слов'янських діалектах

Вербовий Микола Володимирович (Кривий Ріг)
Із спостережень над закінченнями родового відмінка множини
іменників I та II відмін у говірках Криворіжжя

Кобиринка Галина Степанівна (Київ)
Акцентна система українських переселенських говірок
Башкортостану

Марєєв Дмитро Анатолійович (Глухів)
Трансформація елементів словозміни іменників
(множина та pluralia tantum)
у східнополіських говірках української мови

Філак Ірина Ярославівна (Ужгород)
Дериваційна база семантичних діалектизмів
у закарпатських говірках

Юсікова Олена Віталіївна (Київ)
Творення дієслів з оцінною семантикою в говірках Закарпаття

Босак Віктар Мікалаевіч, Босак Алёна Анатольеўна
(Горкі, Мінск, Беларусь)
Асаблівасці матывацыйнай варыянтнасці
у гаворках Верхняга Над'ясельдзя

Лісняк Наталія Іванівна (Київ)
Прикметники на позначення зовнішності людини
в лемківських говірках

Поістогова Марина Валеріївна (Київ)
Семантична структура ботанічної лексики
східнополіських говірок

Пустовіт Ірина Володимирівна (Київ)
Структурно-семантична організація назв болота
в говірках Лівобережної Черкащини

Секція 2

**Проблеми лінгвогеографії та новітніх прийомів
у дослідженні загальнослов'янського діалектного простору**
(VII поверх, конференц-зал)
14:00 – 16:30

Голови засідання – *H. Grochola-Szczepanek, M. П. Антропов*
Секретар – *О. М. Холодъон*

Тер-Аванесова Александра Валерьевна (Москва, Россия)

О некоторых изоглоссах северо-восточного диалекта
белорусского языка по данным диалектологических атласов

Багнюк Наталія В'ячеславівна (Львів)

Атлас української мови в дослідженнях писемних пам'яток

Мандзік Вераніка Аляксандраўна (Мінск, Беларусь)

Стварэнне электронных карт
як спосаб сістэматызацыі
кансанантызму беларускай дыялектнай фанетыкі

Kostecka-Sadowa Anna (Kraków, Polska)

Zapożyczenia w gwarach spiskich
(nazwy ubiorów i ozdób w Korpusie spiskim)

Маслоўская Надзея Паўлаўна (Мінск, Беларусь)

Лексічныя паралелі беларуска-ўкраінскага пагранічча
(на матэрыяле “Агульнаславянскага лінгвістычнага атласа”)

Вербич Наталія Сергіївна (Київ)

Інтенаційні параметри гендерної варіантності
діалектного мовлення

Тищенко Лариса Миколаївна (Слов'янськ)

Використання хмарних технологій для зберігання й опрацювання
діалектних записів

*Шаркань Василь Васильович, Шумицька Галина Васиївна,
Мица Олександр Володимирович (Ужгород)*
Інтерактивна карта говорів як новий спосіб репрезентації
діалектних даних
(на матеріалі розробки філологів та ІТ-фахівців УжНУ)

Дружук Ірина Михайлівна (Луцьк)
Три інтерактивні карти Західного Полісся

Чарнякевіч Юрый Валер'евіч (Мінск, Беларусь)
“Мапа дыялектаў” – новая база даних для захавання інфармацыі
пра дыялекты Беларусі, Украіны і Польшчы

Круглий стіл

Наталія Хобзей: постаць в українській діалектології

(II поверх, конференц-зал)

17:00 – 18:30

До слова запрошені:

Гриценко Павло Юхимович

Ястремська Тетяна Олександрівна

Багнюк Наталія В'ячеславівна

Сімович Оксана Ігорівна

24 травня, п'ятниця

Секція 3

**Мовна картина світу діалектоносіїв
крізь призму лексики і фразеології**

(ІІІ поверх, конференц-зал)

10:00 – 14:30

Голови засідання – *К. Д. Глуховцева, О. І. Сімович*
Секретар – *Л. Я. Колєсник*

Глуховцева Катерина Дмитрівна (Старобільськ)
До особливостей структури діалектного тексту
в українських східнословобожанських говірках

Венжинович Наталія Федорівна (Ужгород)
Знаки української етнокультури в діалектній фразеології

Коваленко Борис Олексійович (Кам'янець-Подільський)
Діалектне оточення письменника
як чинник формування ідіостилю

Сімович Оксана Ігорівна (Львів)
Вербалізація архетипу *коло* в українському мовно-культурному
просторі

Щербина Тетяна Василівна (Черкаси)
Мовна особистість носія говірки с. Журавка Шполянського р-ну
Черкаської обл.

Романина Ірина Романівна (Львів)
Засоби реалізації оцінності та емотивності
в діалектних текстах з українсько-польського пограниччя

Коваленко Наталія Дмитрівна (Кам'янець-Подільський)
Інформативність діалектного тексту в дослідженні фразеології

Тищенко Тетяна Миколаївна (Умань)
Консервація родильного обряду східноподільських говірок
у фразеологізмах

Мацюк Зоряна Сергіївна (Луцьк)
Неофразеологія: етимологія, семантика
та територіальні зрушення

Дяченко Наталія Миколаївна (Житомир)
Засоби репрезентації категорії оцінки в діалектному тексті
(на матеріалі середньополіських говірок)

Зелінська Оксана Юріївна (Умань)
Діти та дитинство: відображення уявлень українців
у пам'ятках і сучасних говірках

Кожухар Катерина Сергіївна (Кишинів, Молдова)
Святвечірні традиції українців Молдови:
етнолінгвістичний аспект

Колеснік Людмила Ярославівна (Київ)
Характерологічні назви в говірках українського
Карпатського регіону

14:30 – 15:30 – обідня перерва

Секція 4
Шляхи інтерпретації діалектних явищ
(VII поверх, конференц-зал)
10:00 – 14:30

Голови засідання – *A. Kostecka-Sadowa, M. M. Ткачук*
Секретар – *I. В. Симоненко*

Аркушин Григорій Львович (Луцьк)
Рефлекси *ě у сучасних красновільсько-осницьких говірках

Гримашевич Галина Іванівна (Житомир)
Середньополіський мовний обшир як ареал збереження
архаїчних діалектних особливостей
(за матеріалами прислівникової лексики)

Ткачук Марина Миколаївна (Київ)
Лексика українських переселенських говірок Башкортостану:
склад, генеза, варіантність

Поліщук Світлана Сергіївна (Одеса)
Найменування садовини в говірках Середнього Надбужжя

Руснак Наталія Олександрівна,
Руснак Юлія Маноліївна (Чернівці)
Лінгвальна характеристика говірки
с. Южинець Кіцманського району Чернівецької області

Бідношия Юрій Іванович (Київ)
Лексична і граматична надлишковість у діалектному мовленні

Ровнова Ольга Геннадіївна (Москва, Россія)
К вопросу о генезисе некоторых явлений в говоре старообрядцев
Южной Америки

Холодъон Олена Миколаївна (Київ)
Невербальні засоби вираження семантики дієслів
Східного Полісся

Шкурко Галина В'ячеславівна (Ужгород)
Семантичні процеси в лексиці традиційного транспорту
та комунікацій в українських говорах Закарпаття

Чаган Оксана Іванівна (Львів)
Номінація приміщень для утримання домашніх тварин та птиці
в бойківських говірках

Бобер Тетяна Борисівна (Черкаси)
Назви хустки в середньонадніпрянських говірках

Сікора Галина Вікторівна (Київ)
Фонетичні особливості мовлення львів'ян старшої генерації

Симоненко Ігор Володимирович (Київ)
Поширення повних нестягнених прикметникових флексій
у східнополіському діалекті

14:30 – 15:30 – обідня перерва

Секція 5

**Джерела дослідження діалектів.
Діалектна основа літературної мови
(VI поверх, конференц-зал)
10:00 – 14:30**

Голови засідання – *Л. О. Ткач, Н. С. Вербич*
Секретар – *М. В. Поістогова*

Мартинова Ганна Іванівна (Черкаси)
Словник середньонадніпрянських говірок:
географія реєстрових слів

Ткач Людмила Олександрівна (Чернівці)
Діалектологічні дослідження в Чернівецькому університеті:
постаті, проблематика, досягнення, організаційна робота

Osowski Błażej (Poznań, Polska)
Materiał historyczny a regionalne słowniki gwarowe

Мойсієнко Віктор Михайлович (Житомир)
Діалектні риси в найдавніших писемних пам'ятках
церковнослов'янської мови української редакції

Дика Людмила Василівна (Київ)
Варіативність у діалектній та літературній мовах
(на прикладі префікса і прийменника *од / від*)

Скопненко Олександр Іванович (Київ)
Підляські говірки і нова українська літературна мова:
дивергенція, конвергенція, конфронтація?

Гороф'янюк Інна Валентинівна (Вінниця)
Фольклорно-краєзнавчі фонди Вінницького державного архіву
як джерело подільської діалектології

Леснова Валентина Володимирівна (Старобільськ)
Борис Шарпило – особистість, педагог, мовознавець

Клименко Наталія Борисівна (Покровськ)
Із досвіду укладання *Словника східностепових говірок Донеччини*

Циганок Ірина Борисівна (Ізмаїл)
Автокоментування понять традиційної культури
в діалектному тексті

Дель Гаудіо Сальваторе (Київ)
Роль діалектизмів у розвитку італійської та української
літературних мов

Яценко Ніна Олександрівна (Київ)
Роздуми понад Сяном... (за збіркою есеїв Петра Мідянки
«Стовп у центрі Європи», 2019)

Суховій Оксана Олександрівна (Київ)
Викладання курсу діалектології
в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка

14:30 – 15:30 – обідня перерва

Презентація нових видань із діалектології
(VII поверх, конференц-зал)
15:30 – 17:00

Підсумкове засідання
(VII поверх, конференц-зал)
17:00 – 17:30

Голова засідання – *П. Ю. Грищенко*

Дискусія
Обговорення і прийняття ухвали

Оргкомітет конференції

Гриценко Павло Юхимович
Вербич Наталія Сергіївна
Кобиринка Галина Степанівна
Колеснік Людмила Ярославівна
Поїстогова Марина Валеріївна
Пустовіт Ірина Володимирівна
Рябець Людмила Віталіївна
Симоненко Ігор Володимирович
Сікора Галина Вікторівна
Ткачук Марина Миколаївна
Холодьон Олена Миколаївна
Юсікова Олена Віталіївна